

Finlands Svenska Idrotts utlåtande till ändring av grundskolelagen

Referens: Regeringens proposition om ändring av grundskolelagen (HE 212/2024 vp)

Finlands Svenska Idrott stöder starkt att en fysiskt aktiv livsstil inkluderas i grundskolelagen. Vi anser att det är mycket viktigt att främja en fysiskt aktiv livsstil bland barn och unga, då det inte bara stärker barnets hälsa och utveckling på individnivå utan även har en långsiktig positiv inverkan på samhället i stort. Fysisk aktivitet har en bevisad gynnsam effekt på barns fysiska, psykiska och sociala hälsa, och rörelse under skoldagen förbättrar inläringen, studieresultaten och skoltrivseln.

Alltför få barn och unga når upp till den rekommenderade nivån av minst 60 minuters daglig fysisk aktivitet. Barn och unga i åldern 7–17 år bör få minst 60 minuters mångsidig, rask och ansträngande fysisk aktivitet per dag. Samtidigt ska långvarigt stillasittande undvikas. (UKK-institutet) Men nuläget är alarmerande då färskaste MOVE-mätningar från hösten 2024 visar att över 38 % av elever i årskurs 5 och 8 har en oroväckande låg fysisk funktionsförmåga. Enligt den senaste LIITU-undersökningen uppnår endast cirka en tredjedel av 7–15-åringarna den rekommenderade aktivitetsnivån, och bland 15-åringarna är andelen extremt låg – endast 9 %.

Dessutom har skillnaderna mellan flickor och pojkar ökat när det gäller fysisk aktivitet. Flickors fysiska aktivitet tenderar att minska tidigare, deras uppskattning av aktivitetens betydelse har sjunkit mer än pojkarnas, och flickor rapporterar oftare hinder för att delta i fysisk aktivitet (LIITU 2022). Därtill har funktionsförmågan hos unga flickor på landsbygden försämrats, och situationen för flickor i årskurs 8 i dessa områden har blivit ännu sämre jämfört med året innan (MOVE 2024). I landsbygdskommuner är andelen flickor med låg fysisk funktionsförmåga betydligt högre än i städer, vilket understryker de regionala skillnaderna och att flickor på landsbygden drabbas särskilt hårt av fysisk inaktivitet.

För många barn kan den fysiska aktiviteten under skoldagen vara den enda de får under hela dagen. Detta gäller särskilt för barn från hem där möjligheten att delta i fritidsaktiviteter eller organiserad idrott är begränsad. Att integrera en fysiskt aktiv livsstil i grundskolelagen är därmed ett viktigt steg för att skapa jämlika förutsättningar för rörelse i vardagen för alla barn, oavsett bakgrund eller livssituation.

Slutsats:

Finlands Svenska Idrott rekommenderar starkt att förslaget om att inkludera fysisk aktivitet i grundskolelagen genomförs och ser det som ett viktigt steg för att främja barns och ungas hälsa och välmående på lång sikt.